

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα «Πρόταση απόφασης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τη χρηματοδότηση της ευρωπαϊκής τυποποίησης»

COM(2005) 377 τελικό — 2005/0157 (COD)

(2006/C 110/03)

Στις 16 Σεπτεμβρίου 2005, και σύμφωνα με το άρθρο 95 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, το Συμβούλιο αποφάσισε, να ζητήσει τη γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής σχετικά με την ανωτέρω πρόταση.

Το ειδικευμένο τμήμα «Ενιαία αγορά, παραγωγή και κατανάλωση» στο οποίο ανατέθηκε η προετοιμασία των σχετικών εργασιών, επεξεργάστηκε τη γνωμοδότησή του στις 21 Φεβρουαρίου 2006 με βάση την εισηγητική έκθεση του κ. PEZZINI.

Κατά την 425^η σύνοδο ολομέλειας της 15^{ης} και 16^{ης} Μαρτίου 2006 (συνεδρίαση της 15^{ης} Μαρτίου) η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε με 140 ψήφους υπέρ, μία κατά και μία αποχή την ακόλουθη γνωμοδότηση:

1. Συμπεράσματα και συστάσεις

1.1 Η ΕΟΚΕ επικροτεί την πρόταση της Επιτροπής να δοθεί ένα ασφαλές, σαφές και διαφανές νομικό πλαίσιο στη χρηματοδότηση της ευρωπαϊκής τυποποίησης, λόγω της σημασίας που έχει το σύστημα τυποποίησης για την ορθή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς, για την ανταγωνιστικότητα της ευρωπαϊκής βιομηχανίας και λόγω του ρόλου που τα ευρωπαϊκά τεχνικά πρότυπα διαδραματίζουν στην εφαρμογή της νομοθεσίας και των κοινοτικών πολιτικών.

1.2 Η ΕΟΚΕ επαναλαμβάνει ότι η ευρωπαϊκή τυποποίηση είναι, και πρέπει να συνεχίσει να είναι, εθελοντική δραστηριότητα που ασκείται από και για τα ενδιαφερόμενα μέρη με στόχο την επεξεργασία προτύπων και άλλων προϊόντων τυποποίησης που να καλύπτουν τις ανάγκες τους.

1.3 Η ΕΟΚΕ συνιστά στο Συμβούλιο, στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στην Επιτροπή μια πιο προενεργό προσέγγιση της ευρωπαϊκής πολιτικής τυποποίησης η οποία θα πρέπει να θεωρείται μια από τις βασικές πολιτικές της Ενώσεως για την υλοποίηση του προγράμματος της Λισσαβώνας που αναθεωρήθηκε πρόσφατα. Η πολιτική αυτή θα πρέπει να συμβάλει ώστε να ωριμάσει στα ευρωπαϊκά και εθνικά όργανα καθώς και στις επιχειρήσεις ένα πραγματικό «πνεύμα τυποποίησης» ως στρατηγικό στοιχείο στο εσωτερικό και διεθνές επίπεδο.

1.4 Η ΕΟΚΕ θεωρεί ουσιαστικό να διασφαλιστεί η πλήρης συμμετοχή όλων των ενδιαφερομένων μερών σε ένα ενισχυμένο ευρωπαϊκό σύστημα τυποποίησης και ιδιαίτερα η συμμετοχή των ΜΚΟ, των ΜΜΕ, των οργανώσεων των καταναλωτών και των οργανώσεων για την προστασία του περιβάλλοντος, ενώ παράλληλα θα εξασφαλίζεται και οικονομική υποστήριξη για την κατάρτιση εξειδικευμένων ανθρώπινων πόρων.

1.5 Η ΕΟΚΕ υπογραμμίζει ότι η ευρωπαϊκή τυποποίηση είναι σημαντική για τη λειτουργία και την εδραίωση της εσωτερικής αγοράς, κυρίως χάρις στις οδηγίες της λεγόμενης «νέας προσέγγισης» στους τομείς της υγείας, της ασφάλειας, της προστασίας του περιβάλλοντος και των καταναλωτών, καθώς και για την εξασφάλιση της διαλειτουργικότητας σε πολλούς τομείς κυρίως δε στις μεταφορές και τις τηλεπικοινωνίες. Εξάλλου, η ευρωπαϊκή τυποποίηση επιτρέπει τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων, διευκολύνοντας ιδίως την ελεύθερη κυκλοφορία των προϊόντων και των υπηρεσιών στην εσωτερική αγορά αλλά και στη διεθνή.

1.6 Όσον αφορά το ευρωπαϊκό σύστημα τυποποίησης, που αποτελεί στρατηγικό και αναγκαίο πόρο, η ΕΟΚΕ υποστηρίζει ότι

θα πρέπει να διασφαλιστεί υγιής και βιώσιμη διαχείριση των χρηματοδοτικών δραστηριοτήτων καθώς και η δυνατότητα επιδίωξης των κοινών στόχων συνεργασίας και των απαραίτητων διοικητικών και χρηματοδοτικών συνθηκών, αφενός για να διατηρηθεί η ανεξαρτησία και η ουδετερότητα και, αφετέρου για να ενισχυθεί η λειτουργικότητα και η παραγωγή τυποποίησης.

1.7 Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι το συνολικό ποσό που προτείνεται δεν επαρκεί για την υποστήριξη ολόκληρου του ευρωπαϊκού συστήματος τυποποίησης για την εξεταζόμενη πενταετία και ότι θα πρέπει να αυξηθεί πάνω από το υφιστάμενο ανώτατο όριο του 2 %, προκειμένου να καταστεί δυνατή η ελεύθερη παραγωγή και διάδοση της τυποποίησης ώστε να συνάδει με την διεύρυνση της ΕΕ σε 25 χώρες και με τις προοπτικές της μελλοντικής προσχώρησης των υποψήφιων χωρών.

1.8 Η ΕΟΚΕ υπογραμμίζει ότι έχει σημασία:

— η διασφάλιση της μέγιστης διαφάνειας και ασφάλειας στη χρηματοδότηση των κεντρικών ευρωπαϊκών δομών τυποποίησης, με την αποσαφήνιση των αποδεκτών δαπανών για τις υποδομές και τις υπηρεσίες επί της διαδικασίας που παρέχουν οι ευρωπαϊκοί οργανισμοί τυποποίησης (ΕΟΤ) για την παραγωγή προτύπων, τα οποία αντιπροσωπεύουν τα προϊόντα που έχουν επεξεργαστεί οι εμπειρογνώμονες των τεχνικών επιτροπών,

— η απλοποίηση και επιτάχυνση των διαδικασιών χρηματοδότησης, με τη διασφάλιση της αποδοχής των κατ' αποκοπήν δαπανών ανά μονάδα, ώστε να αποφευχθούν πολύπλοκες διαδικασίες για την κατάρτιση χρηματοδοτικών αναφορών, δεδομένου ότι συχνά απορροφούν το 30 % σχεδόν της εκταμειωμένης χρηματοδότησης,

— η συμπερίληψη για τις υπηρεσίες, όπως αυτές που παρέχουν οι ΕΟΤ, των διαδικασιών δημοσίων συμβάσεων που να σέβονται πραγματικά τους όρους της «οσότιμης εταιρικής σχέσης» μεταξύ ΕΟΤ και Ευρωπαϊκής Επιτροπής, δηλαδή μεταξύ παρόχου και αποδέκτη των υπηρεσιών· τούτο ωστόσο δεν πρέπει να αφορά τα πρότυπα που έχουν παραχθεί σε εθελοντική βάση, τα οποία παραμένουν ιδιοκτησία των οργανισμών τυποποίησης.

1.9 Οι ΕΟΤ παρέχουν τις υποδομές και τις υπηρεσίες που είναι απαραίτητες για την παραγωγή προτύπων, αλλά δεν παράγουν πρότυπα, τα οποία αντιθέτως αποτελούν καρπό των εργασιών των τεχνικών εμπειρογνομένων. Τούτο, κατά τη γνώμη της ΕΟΚΕ, θα πρέπει να καταστεί σαφές ως σημαντικό σημείο των αιτιολογικών σκέψεων.

1.10 Το συνολικό ποσό των 134 εκατομμυρίων ευρώ που προτείνει η Επιτροπή για την περίοδο 2006–2010, μετά βίας επαρκεί.

2. Αιτιολογία

2.1 Η ΕΟΚΕ τάχθηκε πάντα υπέρ μιας ευρύτερης χρήσης της ευρωπαϊκής τυποποίησης στις πολιτικές και στη νομοθεσία της Ένωσης, για να ενισχυθεί, ανάλογα με τις ανάγκες τόσο της κοινωνίας όσο και των επιχειρήσεων, η επέκταση της τεχνικής τυποποίησης σε νέους τομείς όπως: οι υπηρεσίες, οι τεχνολογίες της πληροφορίας και της επικοινωνίας, οι μεταφορές, η προστασία των καταναλωτών και ο σεβασμός του περιβάλλοντος.

2.2 Ειδικότερα, αυξάνεται η γνώση τόσο των επιχειρηματιών όσο και των άλλων ενδιαφερόμενων μερών για τα οφέλη που παρέχει η τυποποίηση στον επιχειρηματικό κόσμο: η γνώση αυτή εκδηλώνεται με την ενίσχυση των κυριότερων ευρωπαϊκών δομών τυποποίησης (CEN/CENELEC/ETSI) και την πλήρη συμμετοχή στη διαδικασία επεξεργασίας προτύπων όλων των ενδιαφερομένων, ιδιαίτερα των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων.

2.2.1 Λαμβάνοντας υπόψη τις δυνατότητες των οργανισμών αυτών να υλοποιήσουν τους στόχους που έθεσε η στρατηγική της Λισσαβώνας, η ΕΟΚΕ εκφράζει την ευχή να υπάρχει σημαντική παρουσία της οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών στα διοικητικά τους συμβούλια.

2.3 Για να ενισχυθεί η παρουσία και η συμμετοχή των διαφόρων φορέων της κοινωνίας των πολιτών στις διαδικασίες τυποποίησης που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο των CEN, CENELEC και ETSI ⁽¹⁾, συμμετέχουν σε αυτούς, ως πλήρη μέλη, οργανισμοί όπως οι ANEC, ETUI-REHS, NORMAPME και πρόσφατα ο ECOS ⁽²⁾, που συστάθηκε το 2002.

2.4 Η ΕΟΚΕ έχει επανειλημμένα ⁽³⁾ ταχθεί υπέρ της αναθεώρησης του νομοθετικού πλαισίου που διέπει σήμερα την τυποποίηση, προκειμένου να ανταποκρίνεται στις τελευταίες εξελίξεις και προκλήσεις όσον αφορά τα ευρωπαϊκά τεχνικά πρότυπα, και υπέρ της νομοθετικής απλοποίησης, με βάση την αρχή της «βελτίωσης της νομοθεσίας» ⁽⁴⁾ και τους προσανατολισμούς της «Βιομηχανικής πολιτικής σε μια διευρυμένη Ευρώπη» ⁽⁵⁾ αλλά και σύμφωνα με τις προτεραιότητες της στρατηγικής της εσωτερικής αγοράς για την περίοδο 2003-2006 ⁽⁶⁾.

⁽¹⁾ CEN: Ευρωπαϊκή Επιτροπή Τυποποίησης, CENELEC: Ευρωπαϊκή Επιτροπή Ηλεκτροτεχνικής Τυποποίησης, ETSI: Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Τηλεπικοινωνιακών Προτύπων.

⁽²⁾ ANEC = οργανισμός εκπροσώπησης των καταναλωτών. ETUI-REHS πρώην TUTB = οργανισμός εκπροσώπησης των εργαζομένων. NORMAPME = οργανισμός εκπροσώπησης των ΜΜΕ. ECOS = Ένωση Περιβαλλοντικών Οργανώσεων.

⁽³⁾ EE C 48 της 21.2.2002 και EE C 74 της 23.3.2005.

⁽⁴⁾ (COM(2002) 278 τελικό)

⁽⁵⁾ (COM(2002) 714 τελικό)

⁽⁶⁾ (COM(2003) 238 τελικό)

2.5 Η ΕΟΚΕ τάχθηκε επίσης υπέρ της υιοθέτησης ενός σταθερού δημοσιονομικού πλαισίου που να στηρίζει την ευρωπαϊκή τυποποίηση, το οποίο να έχει στέρεες νομικές βάσεις. Παράλληλα πρέπει να διασφαλιστεί η συγχρηματοδότηση μεταξύ Επιτροπής και κρατών μελών των δραστηριοτήτων τυποποίησης, των ευρωπαϊκών υποδομών, καθώς και των δράσεων που αποσκοπούν στη βελτίωση των συνεργιών μεταξύ των ΕΟΤ, προκειμένου να καταστεί πιο αποτελεσματική η διαδικασία για την παραγωγή ευρωπαϊκών τεχνικών προτύπων και η προώθηση των διεθνών προτύπων.

2.5.1 Η μεγαλύτερη συμμετοχή των εκπροσώπων των κρατών μελών θα μπορούσε να διασφαλίσει καλύτερη και ακριβέστερη παραγωγή προτύπων για τους ενδιαφερόμενους φορείς.

2.6 Η ανάπτυξη του ευρωπαϊκού πνεύματος στην τεχνική τυποποίηση είναι σημαντική για να διασφαλιστεί η αποτελεσματική και ισορροπημένη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς της Ένωσης των 25. Είναι συνεπώς σημαντικό, σε ευρωπαϊκό επίπεδο, να εξασφαλιστούν δομές ικανές να ανταποκρίνονται αποτελεσματικά:

— στις απαιτήσεις της «νέας προσέγγισης»,

— στις απαιτήσεις της διαλειτουργικότητας των αγορών,

— στις δεσμεύσεις και στις ευκαιρίες σε θέματα ανταγωνιστικότητας, που αποκτούν ολοένα και μεγαλύτερη σημασία στις διεθνείς αγορές.

2.7 Το 2004 ο συνολικός αριθμός των ευρωπαϊκών προτύπων ήταν περίπου 1 200 για την CEN και περίπου 400 για την CENELEC: δηλαδή το σύνολο των ευρωπαϊκών προτύπων που έχουν εγκρίνει οι δύο οργανισμοί έφθασε σχεδόν τις 15 000.

2.8 Τα χαρακτηριστικά που συνέβαλαν σε αυτή την επιτυχία πρέπει, κατά την άποψη της ΕΟΚΕ, να διατηρηθούν ακέραια και, ενδεχομένως να ενισχυθούν. Το νέο νομικό πλαίσιο που βασίζεται στα άρθρα 95 και 157 της Συνθήκης, και το οποίο διέπει τη χρηματοδότηση των δραστηριοτήτων τυποποίησης δεν πρέπει με κανέναν τρόπο, κατά τη γνώμη της ΕΟΚΕ, να θέσει υπό αμφισβήτηση τη φύση και τα βασικά χαρακτηριστικά της διαδικασίας τυποποίησης, που πρέπει να παραμείνει ελεύθερη, εθελοντική και συναινετική.

2.9 Από την άλλη πλευρά, η ΕΟΚΕ γνωρίζει τη σημασία που έχει ο ορθολογισμός, η εδραίωση και η ασφάλεια στο χρόνο του δημοσιονομικού πλαισίου των κεντρικών ευρωπαϊκών δομών, ακόμη και σε σχέση με την αυξημένη προσφυγή στα τεχνικά πρότυπα που έχει σημειωθεί τα τελευταία χρόνια.

2.9.1 Πράγματι, υπάρχει αυξανόμενο ενδιαφέρον για την αποφυγή νέων φραγμών στις συναλλαγές μέσω ενός συστήματος τυποποίησης, ικανού να υποστηρίξει την ανταγωνιστικότητα των προϊόντων, των υπηρεσιών και των διεργασιών της ευρωπαϊκής βιομηχανίας με στόχο την επίτευξη των οικονομικών, κοινωνικών και περιβαλλοντικών διαστάσεων σύμφωνα με τη στρατηγική της Λισσαβώνας.

2.10 Μέχρι σήμερα δεν υπάρχει καμία νομική αναφορά, σε ευρωπαϊκό επίπεδο, που να διέπει ρητά τη χρηματοδότηση του συστήματος τεχνικής τυποποίησης και να επιτρέπει στην Επιτροπή να στηρίζει οικονομικά, με πρόσθετους πόρους, όλες τις δραστηριότητες τυποποίησης.

2.10.1 Όπως είναι γνωστό, αυτές οι δραστηριότητες εκτείνονται από τις τεχνολογίες της πληροφορίας και επικοινωνίας ως τις μεταφορές, από την προστασία του περιβάλλοντος και του καταναλωτή ως την ασφαλή επεξεργασία των τροφίμων και την ασφάλεια των προϊόντων διατροφής, από την προ-κανονιστική και συν-κανονιστική έρευνα στον τομέα των υπηρεσιών ως τα «νέα προσδοκώμενα αποτελέσματα»⁽⁷⁾.

2.11 Από την άλλη πλευρά, πρέπει να εξασφαλιστεί μεγαλύτερη συνοχή και σταθερότητα στις κεντρικές δομές των CEN, CENELEC και ETSI, ειδικότερα μετά την ένταξη των νέων κρατών μελών και ενόψει των μελλοντικών διευρύνσεων της Ένωσης.

2.12 Ενώ οι εθνικοί οργανισμοί τυποποίησης μπορούν να χρησιμοποιήσουν, για τη χρηματοδότησή τους, τις άμεσες εισπράξεις από τα προϊόντα και τις υπηρεσίες, οι κοινοτικές υποδομές εξαρτώνται μόνο από τις συνδρομές των μελών και από τις πρόσθετες χρηματοδοτήσεις ΕΕ και ΕΖΕΣ οι οποίες, για διάφορους λόγους, δεν επαρκούν για να διασφαλίσουν αποτελεσματικότητα και σταθερότητα στο ευρωπαϊκό σύστημα τυποποίησης.

2.13 Το Συμβούλιο, στα συμπεράσματα που υιοθέτησε το 2002, είχε καλέσει τις δημόσιες αρχές να αποδώσουν στρατηγική σημασία στην τυποποίηση και να καταστήσουν σαφή τη δέσμευσή τους προς αυτή την κατεύθυνση, κυρίως μέσω ειδικής συνεισφοράς, με στόχο τη διατήρηση αποτελεσματικών και αποδοτικών υποδομών τυποποίησης.

2.14 Τον Δεκέμβριο του 2004, το Συμβούλιο έλαβε γνώση της πρωτοβουλίας της Επιτροπής να αναθεωρήσει το θεσμικό πλαίσιο και να προτείνει μια νέα νομική βάση για τη χρηματοδότηση της ευρωπαϊκής τυποποίησης⁽⁸⁾. Κάλεσε συνεπώς την Επιτροπή, τα κράτη μέλη και τους ευρωπαϊκούς και εθνικούς οργανισμούς τυποποίησης να εξετάσουν τους πιθανούς τρόπους βελτιστοποίησης του ευρωπαϊκού συστήματος τυποποίησης, με στόχο την καλύτερη αξιοποίηση των διαθέσιμων πόρων. Τους κάλεσε επίσης να εξετάσουν περαιτέρω επιλογές για να την εξασφάλιση της αποτελεσματικής χρηματοδότησης της τυποποίησης στην Ευρώπη⁽⁹⁾.

2.15 Η Επιτροπή συνέταξε διάφορες προτάσεις για τα πιθανά σενάρια⁽¹⁰⁾, σχετικά με τη χρηματοδότηση του ευρωπαϊκού συστήματος τυποποίησης:

- ένα σενάριο μη παρέμβασης,
- ένα σενάριο αποκλειστικής χρηματοδότησης από τη βιομηχανία και τα ενδιαφερόμενα μέρη,

⁽⁷⁾ Νέα προσδοκώμενα αποτελέσματα (New Deliverables): Ειδικές τεχνικές που αποτελούν αντικείμενο ταχύτερων και πιο ευκίνητων διαδικασιών για την επίτευξη ομοφωνίας, που επιτρέπουν να μειωθούν ταχέως οι αβεβαιότητες της αγοράς χωρίς να γίνεται προσφυγή σε επίσημα πρότυπα που είναι πιο χρονοβόρα και περίπλοκα. Έχουν περιορισμένη χρονική ισχύ και χρησιμοποιούνται στην κοινωνία της πληροφορίας. Καταρτίζονται στα πλαίσια των συμφωνιών εργαστηρίων της CEN.

⁽⁸⁾ Συμπεράσματα του Συμβουλίου της 21.12.2004.

⁽⁹⁾ Σύσταση B2 του Συμβουλίου της 21.12.2004.

⁽¹⁰⁾ SEC(2005) 1050 της 19.8.2005 (Εκ των προτέρων αξιολόγηση).

— ένα σενάριο αποκλειστικής χρηματοδότησης από τα κράτη μέλη και τους εθνικούς οργανισμούς τυποποίησης,

— ένα σενάριο προστιθέμενης αξίας με την οικονομική συμμετοχή της Κοινότητας.

2.16 Η αποκλειστική χρηματοδότηση από τη βιομηχανία και τους άλλους «φορείς» περιορίζεται σχεδόν αποκλειστικά στην παραγωγή τεχνικών προτύπων με προσανατολισμό την αγορά, με στόχο δηλαδή τη βελτίωση της ευρωπαϊκής ανταγωνιστικότητας στην παγκόσμια αγορά.

2.16.1 Αυτός ο τύπος χρηματοδότησης έχει το πλεονέκτημα ότι προέρχεται άμεσα από τη βούληση των επιχειρήσεων και αντικατοπτρίζει τις ανάγκες της αγοράς, χωρίς να εξαρτάται από εξωτερικούς παράγοντες. Ταυτόχρονα θα μπορούσε ωστόσο να έχει σημαντικές επιπτώσεις στο επίπεδο της προστασίας, και μάλιστα της ισόρροπης προστασίας, όλων των συμφερόντων που εκπροσωπούνται, και ιδιαίτερα των συμφερόντων των ΜΜΕ.

2.17 Το σενάριο αποκλειστικής χρηματοδότησης από τα κράτη μέλη, μέσω των ΕΟΤ που είναι μέλη των CEN, CENELEC και ETSI, ενδέχεται να αποδυναμώσει τον ευρωπαϊκό συντονισμό και τη συνοχή του ευρωπαϊκού συστήματος τυποποίησης.

2.17.1 Από την άλλη πλευρά, η επιλογή αυτή ανταποκρίνεται σε μεγάλο βαθμό στις αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας που προβλέπονται στη Συνθήκη.

2.18 Η μεγαλύτερη συμμετοχή της Επιτροπής παρέχει έντονη ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία στην τεχνική τυποποίηση, καταργώντας εθνικά πρότυπα που δεν είναι σύμφωνα με αυτή και ενισχύοντας τη λειτουργία της ενιαίας αγοράς, ακόμη και σε ό,τι αφορά τις οικονομίες κλίμακας για την παραγωγή της ευρωπαϊκής βιομηχανίας.

2.18.1 Η Επιτροπή έχει τη δυνατότητα να επηρεάσει και να κατευθύνει τη διαδικασία τυποποίησης με βάση την κοινοτική οπτική γωνία, με πιθανές βελτιώσεις όσον αφορά την προβολή, τη συνοχή και την αποτελεσματικότητα κατά τη στήριξη των πολιτικών της.

2.19 Όσον αφορά τις δαπάνες, σύμφωνα με πρόσφατες μελέτες⁽¹¹⁾, το ύψος των ετήσιων δαπανών του συστήματος τυποποίησης CEN/CENELEC/ETSI, ανέρχεται γύρω στα 700 εκατομμύρια ευρώ, καταναμημένα ως εξής:

- το 26 % για τις θεσμικές δαπάνες των ΕΟΤ,
- το 2 % για τις δαπάνες διαχείρισης του κέντρου διαχείρισης της CEN (CMC),
- το 72 % για τις δαπάνες συμμετοχής των εθνικών εμπειρογνομώνων στις διάφορες επιτροπές τυποποίησης.

⁽¹¹⁾ Ronald Berger & Partners GMBH, Δεκέμβριος 2000.

2.20 Από την πλευρά των εσόδων, οι κύριες πηγές χρηματοδότησης που υπάρχουν σήμερα μπορούν να κατανεμηθούν ως εξής:

- 2 % από τις εισφορές ΕΕ/ΕΖΕΣ,
- 8 % από τις εισφορές των εθνικών κυβερνήσεων,
- 90 % από τις εισφορές της βιομηχανίας και των ενδιαφερομένων μερών.

2.21 Σήμερα η οικονομική υποστήριξη της ευρωπαϊκής τυποποίησης βασίζεται σε πολλές πράξεις οι οποίες, στη μεγάλη τους πλειοψηφία, δεν περιέχουν σαφείς και ειδικούς όρους για τις προϋποθέσεις χρηματοδότησης. Οι πράξεις αυτές παρέχουν μία βάση που επιτρέπει στην Επιτροπή να ζητεί από τους ευρωπαϊκούς οργανισμούς τυποποίησης (CEN, CENELEC, ETSI) να επεξεργαστούν ευρωπαϊκά πρότυπα για τη στήριξη των πολιτικών της.

2.22 Η οικονομική υποστήριξη της ευρωπαϊκής τυποποίησης εντάσσεται στο πλαίσιο εταιρικών σχέσεων που έχουν θεσπιστεί μεταξύ της Επιτροπής, της ΕΖΕΣ και των ευρωπαϊκών οργανισμών τυποποίησης, και περιλαμβάνονται στις γενικές κατευθύνσεις για τη συνεργασία που υπεγράφησαν στις 28 Μαρτίου 2003.

2.23 Η χρηματοδότηση των δραστηριοτήτων ευρωπαϊκής τυποποίησης αφορά κυρίως:

- ετήσιες συμβάσεις απόδοσης με τους ΕΟΤ, για τη βελτίωση της λειτουργίας των κεντρικών τους γραμματειών όσον αφορά τη συνοχή, την αποτελεσματικότητα, την ποιότητα και την προβολή,
- τη βελτίωση της ποιότητας της ευρωπαϊκής τυποποίησης χάρις στην αξιολόγηση, από εξωτερικούς συμβούλους, των σχεδίων των εναρμονισμένων προτύπων και στη μετάφραση, ανάλογα με τις ανάγκες, της τελικής τους μορφής,
- υπηρεσίες για την επεξεργασία ευρωπαϊκών προτύπων ή άλλων προϊόντων τυποποίησης για τη στήριξη των κοινοτικών πολιτικών και της νομοθεσίας,
- την προώθηση και την προβολή του ευρωπαϊκού συστήματος τυποποίησης και των ευρωπαϊκών προτύπων,
- την τεχνική βοήθεια και συνεργασία με τις τρίτες χώρες και τη διεθνή συνεργασία.

2.23.1 Παράλληλα, η τυποποίηση συμβάλλει στη μείωση των τεχνικών φραγμών του διεθνούς εμπορίου μέσω των συμφωνιών που έχουν συζητηθεί στον ΠΟΕ, όπως η TABD (Trans Atlantic Business Dialogue- Διατλαντικός επιχειρηματικός διάλογος) και η MEBF (Mercosur European Business Forum- Φόρουμ ευρωπαϊκών επιχειρήσεων- Mercosur), και μέσω της μεταφοράς των ευρωπαϊκών τεχνικών προτύπων στα διεθνή πρότυπα: ISO, IEC, ITU.

3. Ειδικές παρατηρήσεις

3.1 Κατά την ΕΟΚΕ, προκειμένου να διαφυλαχθούν τα απαραίτητα χαρακτηριστικά της διαδικασίας της ευρωπαϊκής τυποποίησης, η οποία θα πρέπει να παραμείνει εθελοντική, βασισμένη στην ομοφωνία και με προσανατολισμό την αγορά, θα ήταν σκόπιμο να παρεμβληθεί μια νέα αιτιολογική σκέψη ως εξής:

«Η διαδικασία τυποποίησης πρέπει να παραμείνει εθελοντική, βασισμένη στην ομοφωνία και με προσανατολισμό την αγορά. Τα χαρακτηριστικά αυτά πρέπει να διατηρηθούν και να αξιοποιηθούν από τις νέες κοινοτικές νομικές βάσεις για τη χρηματοδότηση της ευρωπαϊκής τυποποίησης, στα πλαίσια του σχεδίου δράσεως για την ευρωπαϊκή τυποποίηση που υιοθέτησε η Επιτροπή τον Οκτώβριο του 2005: το σχέδιο αυτό θα πρέπει να ενημερώνεται ετησίως με βάση τη σύμφωνη γνώμη των ΕΟΤ και των ενδιαφερομένων μερών».

3.2 Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι η ταχύτητα των τεχνολογικών μεταβολών δεν αιτιολογεί τον πολλαπλασιασμό των κοινοπραξιών και των φόρουμ για τη δημιουργία ειδικών τεχνικών εκ μέρους της βιομηχανίας, εκτός της επίσημης διαδικασίας ευρωπαϊκής τυποποίησης. Πράγματι αυτό ενέχει τον κίνδυνο να αποδυναμωθούν βασικά στοιχεία της ευρωπαϊκής τυποποίησης: ανοιχτή συμμετοχή σε όλους τους εμπειρογνώμονες, ιδίως των μικρότερων επιχειρήσεων· διαφάνεια της όλης διαδικασίας· επέκταση της βάσεως της εθελοντικής συμφωνίας. Πιστεύει συνεπώς ότι έχει σημασία να παρεμβληθεί η ακόλουθη νέα αιτιολογική σκέψη:

«Οι νέες νομικές βάσεις της χρηματοδότησης θα πρέπει να διασφαλίσουν καλύτερη αποτελεσματικότητα της τυποποίησης και την ενίσχυση της, για να μπορεί να ανταποκριθεί στο εσωτερικό μιας διαφανούς, ανοιχτής και εθελοντικής διαδικασίας, στα νέα “προσδοκώμενα αποτελέσματα”: συγκεκριμένες τεχνικές, τεχνικές εκθέσεις και οδηγοί. Όσον αφορά τα “προσδοκώμενα αποτελέσματα”⁽¹²⁾ οι ΕΟΤ θα πρέπει να μεριμνήσουν ώστε να είναι σε θέση να ικανοποιήσουν τόσο τις ανάγκες όλων των ενδιαφερομένων μερών, ιδιαίτερα εκείνων με την πιο αδύνατη διάρθρωση και τις μικρότερες διαστάσεις, όσο και τις νόμιμες απαιτήσεις των οργανώσεων των καταναλωτών».

3.3 Η ΕΟΚΕ πιστεύει ότι θα ήταν σκόπιμο να τροποποιηθεί η τέταρτη αιτιολογική σκέψη, διότι στόχος δεν θα πρέπει να είναι μόνο η νομική θεμελίωση «της χρηματοδότησης από την Κοινότητα όλων των δραστηριοτήτων της ευρωπαϊκής τυποποίησης που είναι αναγκαίες για την εφαρμογή των πολιτικών της και της νομοθεσίας της», αλλά και της ενίσχυσης της ευρωπαϊκής διαδικασίας τυποποίησης ως θεμελιώδους στοιχείου της ανταγωνιστικότητας της ευρωπαϊκής βιομηχανίας, της προστασίας του καταναλωτή, της προστασίας της υγείας και της ευημερίας των ευρωπαίων πολιτών:

«Είναι απαραίτητο να δοθεί σαφής, ολοκληρωμένη και λεπτομερής νομική θεμελίωση στη χρηματοδότηση εκ μέρους της Κοινότητας όλων των δραστηριοτήτων ευρωπαϊκής τυποποίησης, που είναι απαραίτητες για την υλοποίηση των πολιτικών της και της νομοθεσίας της και για την ενίσχυση της ευρωπαϊκής διαδικασίας τυποποίησης, ως βασικού στοιχείου της ανταγωνιστικότητας της ευρωπαϊκής βιομηχανίας, της διάδοσης των νέων καινοτόμων τεχνολογιών, της προστασίας του καταναλωτή, της προστασίας της υγείας και της ευημερίας των ευρωπαίων πολιτών».

⁽¹²⁾ Πρβλ. υποσημείωση 7.

3.4 Η ΕΟΚΕ υποστηρίζει ότι θα πρέπει να διασαφηνιστεί καλύτερα ότι οι ΕΟΤ δεν παράγουν τεχνικούς κανόνες, αλλά παρέχουν μια υπηρεσία ευρωπαϊκών υποδομών, στα πλαίσια της οποίας εμπειρογνώμονες που εκπροσωπούν τα συμμετέχοντα ενδιαφερόμενα μέρη επεξεργάζονται τους κανόνες· για το λόγο αυτό θα πρέπει να παρεμβληθεί νέα αιτιολογική σκέψη μετά την αιτιολογική σκέψη 8:

«Οι οργανισμοί ευρωπαϊκής τυποποίησης παρέχουν κυρίως υπηρεσίες υποδομής για την κατάρτιση τεχνικών κανόνων, οι οποίοι προέρχονται κυρίως από μια ελεύθερη διαδικασία ομόφωνης τεχνικής επεξεργασίας εκ μέρους των εκπροσώπων των ενδιαφερομένων μερών».

3.5 Στο άρθρο 3 της πρότασης απόφασης, «Επιλέξιμες δραστηριότητες τυποποίησης για κοινοτική χρηματοδότηση», η ΕΟΚΕ προτείνει να προστεθούν στην παράγραφο 1, μετά το σημείο στ), δύο νέα σημεία ζ) και η):

3.5.1 Όπως ήδη αναφέρθηκε στο σημείο 1.4 της παρούσης γνώμοδοτησης, η κατάρτιση των ενδιαφερομένων φορέων σε θέματα τυποποίησης αποκτά ιδιαίτερη σημασία. Άρθρο 3, νέο σημείο ζ)

«κατάρτιση των εκπροσώπων των ενδιαφερομένων μερών, ειδικότερα των μικρότερων επιχειρήσεων, του τομέα των υπηρεσιών και της διανομής και των λιγότερο δομημένων οργανισμών, τόσο στο γενικό επίπεδο της διαδικασίας τυποποίησης, όσο και στο ειδικό τεχνικό, για να ενισχυθούν οι ικανότητές τους για “συνπαραγωγή” των ευρωπαϊκών και διεθνών κανόνων».

3.5.2 Προκειμένου να εξασφαλισθεί η όλο και μεγαλύτερη συμμετοχή των φορέων της κοινωνίας των πολιτών στις διαδικασίες τυποποίησης, κρίνεται απαραίτητο να ενισχυθούν οι συνδέσεις στο δίκτυο. Άρθρο 3, νέο σημείο η)

«ενίσχυση του διεπιστημονικού συντονισμού των μεθόδων, διαδικασιών και πολιτικών, των ευρωπαϊκών διαλογικών δικτύων πληροφορικής μεταξύ των εθνικών/περιφερειακών οργανισμών τυποποίησης».

3.6 Οι κανόνες χρηματοδότησης

3.6.1 Η δραστηριότητα των οργανισμών τυποποίησης μοιάζει με δραστηριότητα γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος, εφόσον παράγει υπηρεσίες απαραίτητες για την υγεία, το περιβάλλον και την αειφόρο ανάπτυξη.

3.6.2 Κατά τη γνώμη της ΕΟΚΕ, η χρηματοδότηση των δραστηριοτήτων των κεντρικών γραμματειών των ευρωπαϊκών οργανισμών τυποποίησης μπορεί να χορηγηθεί, πέραν της μορφής, «επιδότησεων ενεργειών» και «επιδότησεων λειτουργίας»⁽¹³⁾ ακόμη και με την πρόσκληση υποβολής προτάσεων (Procurement), σύμφωνα με τη διαδικασία των δημόσιων συμβάσεων. Δηλαδή, σύμφωνα με πιο εύκαμπτες αρχές.

3.6.3 Άρθρο 5, «Κανόνες χρηματοδότησης», σημείο 5. Όσον αφορά τις συμφωνίες πλαίσια εταιρικής σχέσης μεταξύ των ΕΟΤ και της Επιτροπής (άρθρο 5), η ΕΟΚΕ υποστηρίζει ότι είναι σκόπιμο οι συμφωνίες αυτές να αποτελούν καρπό μιας πραγματικής «ισότιμης εταιρικής σχέσης» και να μην επιβάλλονται μονομερώς. Επίσης, επιβάλλεται να γίνουν πιο ευκίνητες οι γραφειοκρατικές διαδικασίες και ο διοικητικός έλεγχος, αποφεύγοντας τα επαχθή συστήματα πιστοποίησης και λογιστικής αναθεώρησης του καταλογισμένου κόστους, χρησιμοποιώντας συστήματα κατ' αποκοπήν, με 100 % κάλυψη του οριακού κόστους.

3.7 Οι περιβαλλοντικές πτυχές

3.7.1 Εκτός από τον βασικό στόχο των προτύπων, που είναι η διευκόλυνση των συναλλαγών, η βελτίωση της ποιότητας ζωής, η συμβολή στη βελτίωση της υγείας και της ασφάλειας των διαδικασιών και των υπηρεσιών, ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στις περιβαλλοντικές πτυχές.

3.7.2 Παράδειγμα αποτελεί η ολοκληρωμένη πολιτική προϊόντων, η οποία επικεντρώνεται στην έννοια του «περιβαλλοντικού κύκλου ζωής»⁽¹⁴⁾. Οι αναλύσεις των περιβαλλοντικών πτυχών σε επίπεδο επιχείρησης και «θέσης» έχουν ήδη ενταχθεί στο EN/ISO 14.001, που έχει υιοθετηθεί ως ευρωπαϊκό πρότυπο. Επίσης τα άλλα πρότυπα της σειράς ISO 14.000 (περιβαλλοντική διαχείριση) έχουν εισαχθεί στην ευρωπαϊκή πρακτική: ISO 14.020, περιβαλλοντικές ετικέτες και δηλώσεις· ISO 14.030, αξιολόγηση των περιβαλλοντικών παροχών· ISO 14.040, LCA (Life Cycle Assessment-αξιολόγηση του κύκλου ζωής).

3.8 Οι όροι διαχείρισης, εφαρμογής και παρακολούθησης.

3.8.1 Η ΕΟΚΕ πιστεύει ότι θα πρέπει να τροποποιηθεί η παράγραφος 2 του άρθρου 6, σύμφωνα με τη νέα τροποποιημένη αιτιολογική σκέψη 4.

Βρυξέλλες, 15 Μαρτίου 2006

Η Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής
Anne-Marie SIGMUND

⁽¹³⁾ COM(2005) 377, άρθρ. 5, παρ. 2.

⁽¹⁴⁾ COM(2003) 302 τελικό